

RIIGI TEATAJA

Nr. 69.

27. augustil 1937.

Nr. 69.

- Art. 577. Sõjaväe haiguskindlustuse seadus.
578. Piima ja piimasaaduste väljaveo kontrolli seadus.
579. Raudteede ehitamise seadus.
580. Vannutatud maamõõtjate töötasu normaaltaksid.
581. Maamõõte seaduse teostamise määrus.
582. Kutsehariduslike õppeasutiste klassijuhatajate ülesannete määrus.
583. Otsus sadamamaksude tariifi nr. 141 selgitamiseks.
584. Otsus reisijate- ja pagasiveotariifi nr. 147 muutmise kohta.

577. Sõjaväe haiguskindlustuse seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 18. augustil 1937.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesoleva seaduse alla kuuluvad:

1. sõjaväelased Sõjaministeeriumis ja sõjaväes;
2. Sõjaministeeriumi või sõjaväe üksustes, asutistes ja ettevõtetes ohvitseridele ettenähtud ametikohtadel teenivad riigiteenijad;
3. tegelikus tööteenistuses olevad töökohuslased;
4. eelmistes (1—3) punktides nimetatud isikute perekonnaliikmed, välja arvatud:
 - a) ajateenijate, aspirantide-mitteüleajateenijate ja sõjaväeorkestri-õpilaste perekonnaliikmed;
 - b) õppuste või katsemobilisatsiooni puhul reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetute perekonnaliikmed;
 - c) tegelikku tööteenistusse võetud töökohuslaste perekonnaliikmed.

§ 2. Käesolevas seaduses määratud alustel antakse haiguskindlustust ka:

1. Sõjaministeeriumist või sõjaväest teistesse ametkondadesse teenistusse lähetatud sõjaväelastele;

2. Piirivalves teenivatele sõjaväelastele ning ohvitseridele ettenähtud ametikohtadel teenivatele riigiteenijatele;
3. Kaitseliidus Riigivanema poolt kinnitatud koosseisudes sõjaväelastele ettenähtud kindlakuupalgalistel ametikohtadel teenivatele sõjaväelastele ja ohvitseridele ettenähtud ametikohtadel teenivatele riigiteenijatele;
4. riigikaitselise kasvatus ja õpetuse eripäevadel riigikaitselistest õppustest osavõtvatele isikutele, kes alluvad riigikaitselisele kasvatus ja õpetusele;
5. kaitseliitlastele ja naiskodukaitse liikmetele:
 - a) seaduslikkude võimude abistamisel Eestis maksva põhiseadusliku riigikorra või kodanikkude julgeoleku kaitsmisel;
 - b) sõjaväe-, piirivalve- või politseivõimude abistamisel või ühiskondlikkude õnnestumise puhul abiandmisel;
 - c) sanitaar-, vahi-, valve-, tagala- või rindeteenistuses;
 - d) õppustel, manöövritel, laagrites, kontrollkogumistel või laskeharjutustel;
 - e) Kaitseliidu või Naiskodukaitse üksuste esinemistel, mis korraldatud Riigivanema või Sõjavägede Juhataja käsul, kui seejuures Kaitseliidu või Naiskodukaitse üksuste osavõtt esinemisest toimub vähemalt malevapealiku korraldusel;
6. punktides 1, 2 ja 3 nimetatud isikute perekonnaliikmetele.

§ 3. Käesoleva seaduse alla ei kuulu need sõjaväelased ja riigiteenijad, kellel eelmistes paragrahvides nimetatud teenistus Riigivanema otsusel on loetud kõrvaltöös.

§ 4. Isikud, kes õppuste või katsemobilisatsiooni puhul on tegelikku sõjaväeteenistusse võetud teenistusest, kus nad omasid haiguskindlustusõiguse muude haiguskindlustusseaduste järgi, saavad ühes nende perekonnaliikmetega edasi haiguskindlustust nende teenistus- või töökohtade järgi, millelt neid tegelikku sõjaväeteenistusse võeti, välja arvatud tegelikku sõjaväeteenistusse võetud isikute eneste ravi, mida nad tegelikus sõjaväeteenistuses olemise aja kestel ühes ravimiseks vajalikkude ravimitega ja ravivahenditega saavad käesoleva seaduse järgi.

§ 5. Haiguskindlustuse all käesolevas seaduses mõeldakse:

1. raviandmist;
2. sünnituse või surma korral ühekorsete toetusrahade või muude selles seaduses ettenähtud soodustuste andmist.

§ 6. Käesoleva seaduse mõttes nimetatakse:

1. kindlustatuiks — § 1 p. 1, 2 ja 3 ning § 2 p. 1, 2, 3, 4 ja 5 loendatud isikuid;
2. kindlustuskandjaks:
 - a) § 1 ning § 2 p. 4 järgi haiguskindlustusõiguslike isikute suhtes — Sõjaministeeriumi;
 - b) § 2 p. 1 nimetatud isikute ja nende perekonnaliikmete (§ 2 p. 6) suhtes — ametkonda, kuhu sõjaväelane on teenistusse lähetatud;

- c) § 2 p. 2 nimetatud isikute ja nende perekonnaliikmete (§ 2 p. 6) suhtes — Siseministeeriumi;
- d) § 2 p. 3 nimetatud isikute ja nende perekonnaliikmete (§ 2 p. 6) ning § 2 p. 5 loendatud isikute eneste suhtes — Kaitseliitu.

§ 7. Perekonnaliikmeteks käesoleva seaduse järgi loetakse:

1. kindlustatu naine, samuti ka mees, kui viimane on töövõimetu, elab naise ülalpidamisel ega oma muud ülalpidamisallikat;
2. kindlustatu seaduslikud, adopteeritud või legitimeeritud lapsed, abikaasa eelmistest abieludest sündinud lapsed ja naiskindlustatu vallaslapsed:
 - a) kuni kaheksateistkümne aasta vanuseks saamiseni;
 - b) vanusele vaatamata, kui nad on töövõimetus ja kui töövõimetus jätkub pidevalt lit. a nimetatud vanuseks saamisel.

Töövõimetuks loetakse isik, kes on kaotanud vähemalt 60% töövõimest. Töövõimetust tõendavad sõjaväearstlikud komisjonid.

§ 8. Lastel on haiguskindlustusõigus käesoleva seaduse alusel ka siis, kui lastega perekonnas selle seaduse mõttes on kindlustatu ainult naine.

Adopteeritud lastel on haiguskindlustusõigus vaid siis, kui nad elavad kindlustatu ülalpidamisel.

Ühe vanema erateenistuses olemine ei takista lastel haiguskindlustuse saamist.

§ 9. Kui vanemad on mõlemad käesolevas seaduses ettenähtud haiguskindlustusõiguslikus teenistuses või üks neist on omavalitsuse teenistuses, kus haiguskindlustus on korraldatud, või on niisuguses teenistuses, kus on kehtiv Riigiteenijate, -töölise ja õppejõudude haiguskindlustuse seadus, siis loetakse laps haiguskindlustusõiguslikuks isa järgi.

Kui lapse vanemad on lahutatud või elavad lahus, on lapsel haiguskindlustusõigus selle vanema järgi, kes on kindlustatud. Kui on kindlustatud mõlemad vanemad, siis on lapsel haiguskindlustusõigus selle vanema järgi, kelle juures ta elab. Viimast asjaolu tõendatakse kohtu otsusega või selle puudumisel muu vastava tõendiga.

§ 10. Haiguskindlustust antakse kindlustatutele ja nende perekonnaliikmetele kindlustatu teenistusse astumise päevast alates.

§ 11. Haiguskindlustuse andmine toimub käesolevas seaduses ja selle seaduse põhjal antavates määrustes ettenähtud alustel ja korras täieliselt või osaliselt kindlustuskandja (§ 6 p. 2) kulul.

Kindlustatute suhtes, kelle teenistukoht on välismaal või kes teenistuse huvides viibivad välismaal ja nendega välismaal viibivate perekonnaliikmete suhtes, kes seal haigestuvad, kohaldatakse neis haiguskindlustusse puutuvates küsimustes, mis Välisteenistuse seaduses on lahendatud lahuminevalt käesolevast seadusest, Välisteenistuse seaduse vastavaid eeskirju.

§ 12. Paragrahvides 7, 26, 28, 29 ja 33 ettenähtud sõjaväearstlike komisjonide ülesandeid täidavad Sõjaväelaste pensioni seaduses ette nähtud arstlikud komisjonid, millede otsused on lõplikud.

§ 13. Käesolevale seadusele põhjenevate nõuete esitamiseks on üheaastane tähtaeg arvates nõudeõiguse tekkimise päevast.

2. peatükk.

Raviandmine.

§ 14. Ravi antakse järgmisel kujul:

1. esimest abi õnnetusjuhtumite ja äkiliste haiguste korral;
2. ambulatoorset abi;
3. ravi haige kodus ja arsti, hambaarsti või masseerija juures;
4. ravi raviasutistes;
5. sünnitusabina — arsti- ja ämmaemandaabi ning ravi raviasutistes 2 päeva enne sünnitamist, sünnitamise ajal ja 10 päeva pärast sünnitamist.

Ühes raviga antakse ravimeid ja ravivahendeid ning raviasutistes ravimisel viibijatele ka täielik ülalpidamine.

§ 15. Ravi antakse kindlustatutele, — välja arvatud § 16, 17 ja 18 nimetatud isikud ning § 21 ja 22 nimetatud juhud, — kuni kindlustatu on haiguskindlustust õigustavas teenistuses.

Kui kindlustatu vabastatakse teenistusest enne tervistumist, siis antakse temale ravi kuni tervistumiseni, kuid mitte kauem kui kakskümmend kuus nädalat järgemööda, arvates haigestumise päevast, või korduvate haigestumistega teenistuses olles ühtekokku mitte kauem kui kolmkümmend nädalat kalendriaastas.

§ 16. Ajateenijatele, aspirantidele-mitteüleajateenijatele ja sõjaväe-orkestri-õpilastele antakse igal juhul ravi kuni tervistumiseni, kuid mitte kauem kui 9 kuud pärast nende vabastamist tegelikust sõjaväeteenistusest. Erandid on ette nähtud § 21 ja 22.

§ 17. Õppuste või katsemobilisatsiooni puhul reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetud sõduritele ja allohvitseridele, viiepäevase või vähema kestusega õppuste või katsemobilisatsiooni puhul reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetud ohvitseridele ja sõjaväeametnikkudele ning tegelikus tööteenistuses olevatele töökohuslastele antakse ainult § 14 p. 1, 2 ja 4 ettenähtud ravi, ühesugustel alustel ajateenijatega.

§ 18. Riigikaitse kasvatuse ja õpetuse eripäevadel riigikaitselastest õppustest osavõtivatele isikutele (§ 2 p. 4) õppuste ajal, samuti kaitseliitlastele ja naiskodukaitse liikmetele § 2 p. 5 ettenähtud juhtudel antakse § 14 p. 1 ja 2 ettenähtud ravi ning nimetatud õppustest või § 2 p. 5 tähendatud ülesannete täitmisest sõltuvalt saadud tervisrikete puhul ka § 14 p. 4 ettenähtud ravi. Viimast antakse ka pärast õppuste või § 2 p. 5 ettenähtud ülesannete täitmise lõppu kuni töövõime tagasisaamiseni või töövõime kaotuse alaliseks tunnustamise päevani.

§ 19. Ravi perekonnaliikmetele antakse, välja arvatud § 21 ettenähtud erandid, järgmiselt:

1. ambulatoorset ravi ning ravi haige kodus või ravija juures — kuni kindlustatu on kindlustuskandja teenistuses;
2. ravi raviasutises — kuni tervistumiseni, kuid mitte kauem kui kolmteist nädalat järgemööda, arvates raviasutisse paigutamise päevast; korduvatel haigestumistel kindlustatu teenistuses olles ühtekokku mitte kauem kui kakskümmend nädalat kalendriaastas.

Punktis 2 ettenähtud ravi kolmeteist nädala jooksul võimaldatakse perekonnaliikmetele ka pärast kindlustatu teenistusest vabastamist, kui perekonnaliige on paigutatud raviasutisse enne kindlustatu vabastamist.

§ 20. Kui raviv arst peab vajalikuks, võib kuni aastavanuse lapse viibimisel ravisutises ema olla lapse juures, mis puhul käesolevas seaduses ravitava kohta ettenähtud alustel antakse ülalpidamist ka ravitava lapse juures olevale emale. Samadel alustel võivad ravisutises ravimisel oleva ema juures olla ka kuni aastavanused lapsed.

§ 21. Ägedate nakkushaiguste ja nakkavusstaadiumis tiisikuse ravi võib kesta pärast § 15, 16, 17 ja 19 ettenähtud tähtaegade möödumist senikaua, kuni arsti arvates haigus on veel nakkav, kuid igal juhul mitte üle kahekümne kuue nädala pärast nimetatud paragrahvides määratud tähtaegade lõppu.

§ 22. Teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt saadud tervisrikete puhul antakse ravi ka pärast § 15, 16, 17 ja 21 ettenähtud tähtaegade möödumist kuni töövõime tagasisaamiseni või töövõimekaotuse alaliseks tunnustamise päevani.

§ 23. Ravi ei anta kindlustatule ega tema perekonnaliikmele pärast kindlustatu vabastamist teenistusest, kui vabastamine toimus:

1. Eesti Vabariigi kodakondsusest lahkumise tõttu;
2. distsiplinaarkorras;
3. Riigiteenistuse seaduse § 42 põhjal;
4. seadusejõusse astunud kohtuotsuse järgi;
5. aukohtu ettepanekul;
6. reameheks alandamise või degradeerimise puhul;
7. loata erateenistuse pidamise pärast, kui see keelatud seaduse, seadluse, määruse või muu eeskirja põhjal.

Käesoleva paragrahvi eeskirjad ei ole kehtivad eelmises (22) paragrahvis ettenähtud tervisrikete ravimise puhul.

§ 24. Ravi kindlustuskandja kulul ei võimaldata kindlustatu perekonnaliikmetele ega riigiteenijatele:

1. kui raskelt haige või nakkushaige, kelle ravimine kodus võimata, ei täida arsti korraldust ravisutisse ravile minekuks;
2. kui tervisrike on isiku enese poolt tahtlikult tekitatud või saadud kohtulikult karistataval osavõtmisel vägivallateost, kakelusest või mõnest muust süüteost;
3. kui ravivajav isik viibib vahi all.

§ 25. Ravimeid, sidumisabinõusid, bandaaže, prille ja muid ravivahendeid antakse vajaduse järgi arsti ettekirjutuse põhjal, kui need määratakse otseselt arstimisabinõudeks.

Peale eelmises lõikes ettenähtud ravimite ja ravivahendite on lubatud arsti ettekirjutusel röntgenikiirtega läbivaatamine, filmimine, kiirtega (nagu röntgeni, raadiumi, kõrguspäikese) ravi, masseerimine, laboratoorsed analüüsid, kümbelusravi ja muu füüsikaline ravi.

Hammaste ravist on lubatud hambaplombeerimine, kivist puhastamine, väljatõmbamine ja närvisuretamine.

Sõjaministril on õigus sellekohaste üldiste korraldustega piirata või keelata patenditud ravimite ja mõnede ravivahendite ja -viiside tarvitamist kindlustuskandja kulul või näidata, millises ulatuses võib neid ravimeid või ravivahendeid ja -viise kindlustuskandja kulul tarvitada, samuti piirata kindlustuskandja kulul plombeeritavate hammaste arvu.

§ 26. Peale eelmises (25) paragrahvis nimetatud ravi antakse teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt saadud tervisriikete puhul tasuta vahendeid, mis on määratud alaliste kehaliste puuete kõrvaldamiseks. Nende vahendite vajalikkuse otsustab sõjaväearstlik komisjon.

§ 27. Üldreeglina antakse ravi § 1 loendatud isikutele sõjaväe sanitaarpersonali poolt, ravimeid ja ravivahendeid — sõjaväeambulantsidest või -apteekidest.

Erandina on vajaduse korral väeosa või asutise arsti korraldusel või nõusolekul lubatud:

1. kodune või ambulatoorne arstiabi mittesõjaväeliselt arstilt;
2. ravi mittesõjaväelises raviuasutises;
3. retseptide järgi ravimite või ravivahendite muretsemine mittesõjaväelistest apteekidest.

Sõjaministril on õigus anda juhendeid selle kohta, millistes mittesõjaväelistes raviuasutistes käesoleva seaduse alusel ravimist võib võimaldada.

§ 28. Raviuasutisse paigutamine toimub arsti korralduse põhjal. Sanatooriumidesse paigutamine toimub sõjaväearstliku komisjoni otsuse põhjal.

Ravi korral raviuasutises paigutatakse:

1. ohvitserid, sõjaväeametnikud ja ohvitseride ametikohtadel teenivad riigiteenijad ning kõigi nende perekonnaliikmed — madalaimast järgnevasse klassi;
2. kõik muud käesoleva seaduse järgi haiguskindlustus-õiguslikud isikud — madalaimasse klassi.

Punktis 1 tähendatud isiku soovi korral võib teda paigutada ka madalaimasse klassi.

§ 29. Ravi antakse üldreeglina kodumaal.

Erandina võimaldatakse ravi ka välismaal:

1. § 11 teises lõikes nimetatud isikutele;
2. muudele käesoleva seaduse järgi kindlustatutele, kelle ravimine välismaal on tunnustatud vajalikuks sõjaväearstliku komisjoni otsusega Sõjaministri igakordsel loal.

Punktis 2 tähendatud isikutele välismaal antava ravi kulude tasumisel kohaldatakse § 11 teise lõike eeskirja. Nendele isikutele välismaal ravi võimaldamise ulatuse ja korra määrab Sõjaminister Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettepanekul.

§ 30. Ravi ühes vajalikkude ravimitega ja ravivahenditega ning raviuasutises ravimisel viibimisel ka ühes täieliku ülalpidamisega antakse:

1. ajateenijatele, aspirantidele-mitteüleajateenijatele, sõjaväeorkestri-õpilastele, õppuste või katsemobilisatsiooni puhul reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetud sõduritele ja allohvitseridele, viiepäevase või vähema kestusega õppuste või katsemobilisatsiooni puhul reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetud ohvitseridele ja sõjaväeametnikkudele ja tegelikku tööteenistusse võetud töökohuslastele — tasuta;
2. muudele käesoleva seaduse järgi haiguskindlustusõiguslikele isikutele — tasuta või osalise tasu eest.

§ 31. Eelmises (30) paragrahvis p. 2 tähendatud isikutele antakse tasuta :

1. esimest abi ja sünnitusabi (§ 14 p. 1 ja 5);
2. ambulatorset abi sõjaväeambulantsides ja ravi haige kodus sõjaväearstilt;
3. ägedate nakkushaiguste ravi haige kodus või raviasutises;
4. ravi teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt saadud tervisriikete puhul.

Ühes tasuta raviga antakse tasuta ka vajalikud ravimid ja ravivahendid ning raviasutises ravimisel viibimisel ka täielik ülalpidamine.

§ 32. Ravi eest võetava osalise tasu suuruse suhtes § 30 p. 2 tähendatud isikud jagunevad kahte liiki:

1. I liik — ohvitserid, sõjaväeametnikud ja ohvitseride ametikohtadel teenivad riigiteenijad ning kõigi nende perekonnaliikmed;
2. II liik — kõik muud § 30 p. 2 alla kuuluvad isikud.

§ 33. Osalise tasu alla kuuluva ravi puhul, välja arvatud ravi sõjaväeraviasutistes, kannab kindlustuskandja:

1. I liiki kuuluvate isikute ravikuludest — 75%;
2. II liiki kuuluvate isikute ravikuludest — 80%.

Muu osa ravikuludest jääb ravitava kanda.

Tasunormid, mille järgi arvutatakse ravikulud, millest kindlustuskandja tasub eelmises lõikes ettenähtud protsendi, määrab Sõjaminister kokkuleppel Majandusministriga ja Riigikontrolöriga, Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettepanekul.

Mittesõjaväelises ravilas kumblus- ja vesiravi kuludest kannab kindlustuskandja eelpool ettenähtud osa ainult siis, kui sõjaväearstlik komisjon peab tähendatud ravi vajalikuks.

§ 34. Osalise tasu alla kuuluva ravi puhul sõjaväeraviasutistes kannavad I liiki kuuluvad isikud 20%, II liiki kuuluvad isikud — 15% ravipäeva tasunormidest. Muu osa ravikuludest kannab kindlustuskandja.

Ravipäeva tasunormid määrab Sõjaminister kokkuleppel Majandusministriga ja Riigikontrolöriga Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettepanekul.

§ 35. Paragrahvis 33 ja 34 tähendatud ravikulude hulka arvatakse ka ravimisel äratarvitatud või ravitule ravija või raviasutise poolt kaasaantud ravimid ja ravivahendid ning raviasutistes ravimise puhul ka ravitava ülalpidamine.

§ 36. Retseptide järgi antakse ravimeid ja ravivahendeid § 30 p. 2 tähendatud isikutele sõjaväeambulantsidest ja apteekidest 10-sendilise maksu eest igalt üksikult retseptilt.

Mittesõjaväelistest apteekidest retsepti järgi muretsesetud ravimi või ravivahendi (§ 27 p. 3) hinnast tasub kindlustuskandja: I liiki kuuluva isiku ravimi või ravivahendi hinnast — 70%, II liiki kuuluva isiku ravimi või ravivahendi hinnast — 80%. Ülejäänud osa ravimi või ravivahendi hinnast jääb ravitava isiku kanda.

§ 37. Paragrahvides 33—36 ettenähtud ravikulude tasumise korra kohta vajalikke juhendeid annab Sõjaminister Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettepanekul.

3. peatükk.

Ühekordsete toetusrahade ja muude soodustuste andmine.

§ 38. Meeskindlustatul, kelle naine sünnitas, samuti naiskindlustatul, kes sünnitas, välja arvatud järgmises (39) paragrahvis ettenähtud erandid, on õigus saada iga sündinud lapse pealt ühekordse toetusrahana sünnitusraha kindlustatu kolmneljandiku kuupalga suuruses, kuid mitte alla viiekümne krooni.

Surnult sündinud lapse pealt on õigus saada sünnitusraha pooles suuruses.

§ 39. Sünnitusraha selle seaduse alusel ei ole õigust saada:

1. ajateenijatel ja aspirantidel-mitteüleajateenijatel;
2. sõjaväeorkestri-õpilastel;
3. õppuste või katsemobilisatsiooni puhul tegelikku sõjaväeteenistusse võetutel;
4. § 2 p. 4 ja 5 nimetatud isikutel;
5. tegelikus tööteenistuses olevatel töökohuslastel.

§ 40. Naiskindlustatul on õigus:

1. teenistuskohuste täitmiselt lahkuda eeldusel, et ta sünnitamine järgneb arvatavasti nelja nädala jooksul;
2. teenistuskohuste täitmiselt puududa kuue nädala kestel pärast sünnitamist;
3. kui ta last ise tegelikult imetab, puududa teenistuskohuste täitmiselt pärast eelmises (2) punktis ettenähtud tähtaega järgneva kuue nädala kestusel kaks tundi ja pärast seda järgneva neljateistkümne nädala kestusel poolteist tundi päevas.

Käesolevas paragrahvis ettenähtud teenistuskohuste täitmiselt puudumise aja eest saavad naiskindlustatud palka ühes teenistusvanusetasuga ja naturaaltasuga või viimase asemel makstava rahatasuga edasi täiel määral.

§ 41. Kindlustatu või tema perekonnaliikme surma korral, välja arvatud järgmises (42) paragrahvis ettenähtud erandid, on isikul või asutisel, kes kandis surnu matmiskulud, õigus saada ühekordse toetusrahana matuseraha:

1. kindlustatu surma korral — tema ühe kuupalga suuruses;
2. kindlustatu perekonnaliikme surma korral — kindlustatu poole kuupalga suuruses.

Igal juhul on isikul või asutisel, kes kandis surnu matmiskulud, õigus saada matuseraha mitte alla kolmekümne krooni.

Surnult sündinud lapse pealt on õigus saada matuseraha täiel määral.

§ 42. Matuseraha selle seaduse alusel ei anta:

1. ajateenijate, aspirantide-mitteüleajateenijate ja sõjaväeorkestri-õpilaste surma korral;
2. õppuste või katsemobilisatsiooni puhul reservist tegelikku sõjaväeteenistusse võetute surma korral;
3. § 2 p. 4 ja 5 nimetatud isikute surma korral;
4. tegelikus tööteenistuses olevate töökohuslaste surma korral;
5. eelmistes (1—4) punktides loendatud isikute perekonnaliikmete surma korral.

§ 43. Eelmises (42) paragrahvis nimetatud sõjaväelaste ja töökohuslaste matmiskulud, peale erieeskirjade ettenähtud kehakatte-esemete, tasu-

takse matmiskulude kandjale nende tegelikus suuruses, kuid mitte üle kahekümne krooni igalt maetavalt.

§ 44. Kui mõlemad abielupooled on niisuguses teenistuses, mille järgi neil on õigus saada ühekordset toetusraha sünnituse või surma korral riigilt või omavalitsuselt, siis makstakse nimetatud toetusraha selle abielupoole teenistuse eest, kelle palk on suurem.

§ 45. Palgaks käesoleva seaduse mõttes loetakse rahatasu, mida kindlustatu saab vastavate eeskirjade põhjal isikliku töö eest.

Palgaks käesoleva seaduse mõttes ei loeta naturaaltasu või selle asemel antavat rahatasu ja summasid, mis määratakse erakorraliste väljaminekute katteks või eritööde tasuks, samuti ka preemiaid, tasu puhaskasust, tasu üle normi antud tundide ja ületunni töö eest, lasteabiraha, teenistusvanusetasu, lisapalka teenitud aastate eest, eriametite või kutsete eest juurdearvatavaid lisapalkasid ega muid juhuslikke tasusid.

4. peatükk.

Erieeskirjad.

§ 46. Ohvitseridele, sõjaväeametnikkudele, portupei aspirantidele, ülejateenijatele ja riigiteenijatele ning nende perekonnaliikmetele võimaldatakse sõjaväe-sanatooriumides ja -puhkekodudes viibimine tervise kosutamise otstarbel, ülalpidamise kuludele vastava tasu eest.

§ 47. Sõjaväe-sanatooriumides ja -puhkekodudes võib tervise kosutamist või ravimist võimaldada ka välisriikide ohvitseridele ja nende perekonnaliikmetele.

§ 48. Paragrahvides 46 ja 47 ettenähtud sõjaväe-sanatooriumide ja -puhkekodude kasutamise alused ja tasunormid määrab Sõjaminister Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettepanekul.

§ 49. Garnisonides, kus on olemas sõjaväe-sanitaarveoabinõud, korraldatakse haigete ja nende saatjate vedu nimetatud veoabinõudel tasuta.

Haigete visiteerimiseks kodus või raviasutises antakse sanitaarpersonaalile väeosa või asutise ülema korraldusel sõiduabinõu tasuta.

Eelmistes lõigetes ettenähtud veo- või sõiduabinõude puudumisel kasutatakse era-veo või -sõiduabinõusid, kusjuures tegelikud sõidukulud tasutakse väeosa või asutise sõidukulude krediidist, Sõjaministri poolt kokkuleppel Majandusministriga ja Riigikontrolöriga määratud alustel.

§ 50. Teenistuskohuste täitmist takistavast tervisrikket, samuti sünnitamise korral teenistusse mitteilmumist on kindlustatu kohustatud viivitamata teadustama oma ülemusele, kui tema tervislik seisund seda ei takista.

§ 51. Teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt saadud tervisrikked tõendatakse:

1. kindlustatutel-riigiteenijatel — väeosa või asutise ülema kirjaliku tõendiga § 52—56 ettenähtud korras;
2. muudel kindlustatutel — Sõjaväelaste pensioni seaduses ettenähtud korras.

§ 52. Teenistuskohuste täitmisest sõltuvalt tervisrikke saamise asjaolude kindlakstegemiseks koostatakse võimalikult kohe pärast sündmust väeosa või asutise ülema korraldusel akt, kui akti koostamist nõuab asjaosaline isik või kui väeosa või asutise ülem peab vajalikuks akti koostamise.

§ 53. Eelmises (52) paragrahvis ettenähtud akti koostamine on nõutav, kui on ette näha, et tervisriike ei ole parandatav esimese või lühiajalise ambu-

latoorse abiga (§ 14 p. 1 ja 2) või kui tervisrikke tagajärjel võib oletada töö- võimekaotuse tekkimist.

§ 54. Juhul, kui akti koostamine ei ole võimalik viivitamata pärast sündmust (§ 52), koostatakse akt juurdluse andmetel tagantjärele, hiljemalt kolme kuu jooksul, arvates tervisrikke tekkimise päevast.

§ 55. Aktis märgitakse:

1. juhtumi koht ja aeg;
2. tervisrikkesaanu nimi, perekonnanimi ja ametikoht;
3. pealtnägijate ja muude tunnistajate nimed, perekonnanimed ja elukohad;
4. tervisrikke kirjeldus kohapealse järelevaatuse ja tunnistajate seletuste järgi.

Aktile kirjutavad alla selle koostaja ning p.2 ja 3 nimetatud isikud.

§ 56. Aktile lisandatakse arstitunnistused tervisrikkesaanu tervisliku seisundi kohta ravimise algul ja ravimise lõpul.

Tervisrikkesaanu surma korral märgitakse arstitunnistusse ka surma põhjus.

§ 57. Akti alusel koostatakse § 51 p. 1 ettenähtud väeosa või asutise ülema kirjalik tõend, mis ühes aktiga ja arstitunnistusega lisandatakse kindlustatu teenistuskirjale.

§ 58. Kindlustatul või ta surma korral tema perekonnaliikmetel on õigus saada ärakirju eelmistes (52—57) paragrahvides tähendatud tõenditest, aktidest ja arstitunnistustest.

5. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 59. Sõjaministril on õigus anda määrusi ja juhendeid selle seaduse elluviimiseks ja kohaldamiseks.

§ 60. Käesoleva seaduse jõustumisega kaotavad kehtivuse:

1. Ajutised kodukorra määrused valitsuseasutustes töötavate ametnikkude ja tööliste haiguse korral kindlustamise kohta (RT 26/27 — 1920, 123 — 1922, 51 ja 73 — 1930 ja 29 — 1931);
2. Määrus sõjaväes teenivate sõjaväelaste, sõjaväe ametkonnas teenivate riigiteenijate ja tööliste ning nende perekondade haiguse korral kindlustamise kohta (RT 31 — 1931);
3. Sõjaväe seadluste kogu XVI raamatu (neljas väljaanne) § 6—19 ja 28—38;
4. Mereväe seadluste kogu IV raamatu (1912 a. väljaanne) § 428—473.

II.

Ravi puhul raviasutises tasutakse ravikulud käesoleva seaduse alusel ka nende tervisrikkete puhul, milliste ravi raviasutises algas endise õiguse kehtivuse ajal, kuid lõppes käesoleva seaduse kehtivuse ajal.

III.

Sõjaväelaste pensioni seaduse (RT 97 — 1936) § 104 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 104. Paragrahvis 101 p. 1 ja 2 ettenähtud arstlikud komisjonid koosnevad esimehest ja kolmest liikmest, viimastest kaks arsti ja üks sõjaväe esindaja-ohvitser.

Komisjoni esimehele ja liikmetele võib määrata asetäitjaid.

Sõjaväe Keskhaigla arstliku komisjoni esimeheks on sama haigla ülemarst. Diviisi laatsareti arstliku komisjoni esimeheks on diviisiarst.

Komisjoniliikmed-arstid ning komisjoniesimeeste ja komisjoniliikmetearstide asetäitjad määrab Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülem. Komisjoniliikme sõjaväe esindaja-ohvitseri ja tema asetäitja määrab: Sõjaväe Keskhaigla arstlikule komisjonile — Sõjavägede Staabi ülem, diviisi laatsareti arstlikule komisjonile — diviisiülem.

Kaitseliidus või Piirivalves teenivate isikute läbivaatamisest eelpoolnimetatud komisjonides on õigustatud sõnaõigusega osa võtma ka nende asutiste esindajad, kummastki vastavalt üks — asutise ülema määramisel.

Komisjon on otsusevõimeline, kui koosolekust võtab osa esimees või tema asetäitja ja vähemalt kaks liiget — arsti või nende asetäitjad.

Otsused komisjonis tehakse lihthäälteenamusega. Häälte poolnemisel otsustab esimehe või tema asetäitja hääli.

IV.

Riigiteenijate, -töölise ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse (RT 41 — 1937) § 3 p. 1 muudetakse ja pannakse kehtima ühes nimetatud paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 3. Käesoleva seaduse alla ei kuulu:

1. Tegelikus sõjaväeteenistuses olevad sõjaväelased, samuti need Sõjaministeeriumi või sõjaväe üksustes, asutistes ja ettevõtetes ning Piirivalves ja Kaitseliidus teenivad mittesõjaväelased, kes on loetud Sõjaväe haiguskindlustuse seaduse alla kuuluvateks.

V.

Tempelmaksu seaduse (RT 45 — 1928) § 4 täiendatakse punktiga 17¹, mis pannakse kehtima ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 4. Tempelmaksustamisele ei kuulu:

- 17¹. Kirjavahetus, lepingud, arved, tunnistused ja muud dokumendid riigiteenijate, -töölise, õppejõudude ning sõjaväelaste pensionide ja haiguskindlustuse asjus.

VI.

Käesolevat seadust kohaldatakse ainult rahuajal.

Käesolevas seaduses tähendatud isikute haiguskindlustust sõjaajal korraldatakse eriseadlusega.

VII.

Käesolev seadus hakkab kehtima avaldamisega, välja arvatud § 38, 39, 41, 42, 44 ja 45, milliseid kohaldatakse arvates 1. juunist 1937.

Tallinnas, 18. augustil 1937.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. Lill

kindral-major,
Sõjaminister.

578. Piima ja piimasaaduste väljaveo kontrolli seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 20. augustil 1937.

§ 1. Piima ja piimasaadusi võib Eestist välja vedada ainult käesolevas seaduses ettenähtud korras.

Piimasaadusteks käesoleva seaduse mõttes loetakse või, juust, koor, kondenspiim, piimapulber ja teised inimtoiduks kasutatavad piima ümbertöötamissaadused.

Piimasaadused kuni 10 kg raskuses, mis saadetakse postpakkides või võetakse kaasa kaubasaaja isiklikuks tarvitamiseks, ei kuulu käesoleva seaduse alla.

§ 2. Või väljaveo ainuõigus on Piimaühingute Keskliidul „Võieksport“. Teisi piimasaadusi ja piima võivad välja vedada asutised, ettevõtted ja isikud, kellele Põllutööminister on andnud sellekohase loa.

§ 3. Piima ja piimasaadusi võib välja vedada ainult Põllutööministeeriumi Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaamas väljaveo saaduste valmistajaina registreeritud piimatööstusist ja majapidamistest.

§ 4. Välja vedada on lubatud ainult piima ja piimasaadusi, mis Põllutööministri määrustes ettenähtud korras Põllutööministeeriumi Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama poolt on väljaveoks kõlvuliseks tunnustatud või valmistatud tema alalise kontrolli all seisvais piimatööstusis või majapidamistes ja on varustatud Põllutööministeeriumi väljaveo kontrollmärkidega.

Põllutööministril on õigus lubada piima ja piimasaadusi, välja arvatud või ja juust, välja vedada ka ilma väljaveo kontrollmärkideta.

§ 5. Väljaveosaaduste valmistajaina registreeritud piimatööstused peavad olema otstarbekohaselt ehitatud, sisustatud ja nõuete kohaselt korras.

Väljaveosaaduste valmistamiseks või piimana eksportimiseks on lubatud piimatatalitusil vastu võtta ja ümber töötleda piima, mis on kõlvuline väljaveoks või kõrgekvaliteediliste piimasaaduste valmistamiseks.

Registreeritud piimatööstused on kohustatud kontrollima vastuvõetava piima kvaliteeti ja teostama tootjaile piima eest maksmist piima kvaliteedi järgi.

§ 6. Registreeritud piimatööstused ja väljaveosaaduste valmistamine neis, samuti piima ja piimasaaduste transport, kuuluvad Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama järelevalve alla.

Järelevalve teostajad Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama ametnikud või volinikud on õigustatud toimetama kõiki vajalikke järelevaatusi, revideerimisi, juurdlusi ja proovide võtmisi piima ja piimasaaduste tootmise ning käsitlemise kohtades.

§ 7. Väljaveosaaduste valmistajaina registreeritud piimatööstuste tööstustehniliseks juhatajaiks võivad olla ainult Meierite Koja tegevliikmed, kusjuures üks isik võib juhatada ainult ühte registreeritud piimatööstust ja selle allüksustena registreeritud abitööstusi.

Põllutööministril on õigus lubada väljaveosaaduste valmistajaina registreeritud piimatööstusis tööstustehniliseks juhatajaks olla mitte üle 3 aasta ka Meierite Koja liikmekandidaatidel ja piimanduse eriteadlasiks õppivail kõrgema eriharidusega isikuil.

Piimatööstusis, kus valmistatakse väljaveoks juustu, steriliseeritud koort, kondenspiima või piimapulbrit, kas üksikult või koos, võivad Põllutööministri loal tööstustehniliseks juhatajaiks olla ka isikud, kes ei ole Meierite Koja liikmed.

§ 8. Põllutööministeeriumi Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaamal on õigus väljaveosaaduste valmistajaina registreeritud piimatööstuste või majapidamiste registreerimist tühistada, kui nende omanikud või tööstustehnilised juhatajad ei ole täitnud käesoleva seaduse või selle alusel antud määruste nõudeid või neile vastavate seaduste ja määruste alusel tehtud korraldusi.

§ 9. Piima ja piimasaaduste väljaveo kontrolli teostamise kulude katteks võetakse väljaveoks esitatud piima ja piimasaaduste pealt nende eksporditööridelt erimaksu kuni 1% saaduste hinnast. Erimaksu normi kinnitab Vabariigi Valitsus Põllutööministri ettepanekul.

Kontrolli teostamise kuludest ülejäänud summa määratakse piimanduse ja karjakasvatuse edendamiseks ja piima ning piimasaaduste ekspordi korraldamiseks.

Käesoleva seaduse alusel lackunud summade tarvitamise eelarve ja aruande kinnitab Riigivanem Põllutööministri ettepanekul.

§ 10. Põllutööminister võib tühistada käesoleva seaduse ja selle alusel antud määruste rikkujale piima ja piimasaaduste eksporditööridele väljaantud piima ja piimasaaduste väljaveo load ja võtta neid eksporditööre kohtulikule vastutusele.

§ 11. Põllutööministril on õigus käesoleva seaduse teostamiseks anda määrusi.

§ 12. Käesolev seadus hakkab kehtima avaldamisega Riigi Teatajas, mis ajast kaotab kehtivuse Piimasaaduste väljaveo kontrolli seadus (RT 85/86 — 1924, 44 ja 85 — 1934 ning 30 ja 33 — 1936).

Tallinnas, 20. augustil 1937.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. Talts

Põllutööminister.

579. Raudteede ehitamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 18. augustil 1937.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesoleva seaduse eeskirjade järgi korraldatakse kõigi üldtarvituslikkude raudteede kui ka erateede ehitamist.

§ 2. Teedeminister annab üldtarvituseks avatavate raudteede sihi-ajamise, projektide koostamise ja ehitamise määrused ning määrab üksikasjalised tehnilised tingimused vastavalt ehitatava raudtee liigile.

§ 3. Linnade administratiivpiirides, linnavalitsuse korraldusel ja järelevalvel ehitatavate tänavraudteede tehnilised projektid kinnitab Teedeminister. Kohtades, kus tänavraudteed ristlevad üldtarvituslikkude raudteedega või erateedega, lahendatakse ristumiskoha ehitamise ja kasutamise küsimused kokkuleppel teede omanikkude vahel. Juhul, kui ei saavutata kokkulepet, otsustab küsimuse Teedeminister kokkuleppel Siseministriga.

2. peatükk.

Raudteede sihiajamine.

§ 4. Ühelgi asutisel ega isikul ei ole õigust raudteede sihiajamise töid võõral maa-alal ette võtta ilma sellekohase loata.

Sihiajaja, kes koha peal sihiajamise töid juhib, peab olema Inseneride, arhitektide, keemikute, tehnikute ja maamõõtjate kutsetegevuse seaduses ettenähtud kutseõigusega (RT 56 — 1936 art. 485) ja oma endise tegevuse põhjal küllalt vilunud ning usaldusväärne.

§ 5. Üldtarvitusliikude riigiraudteede sihiajamist korraldab Raudteevalitsus Teedeministri loal. Sihiajamise lubamiseks esitab Raudteevalitsus vajalikud põhjendused Teedeministrile aegsasti enne kavatsetava sihiajamise algust.

Üldtarvitusliikude eraraudteede sihiajamise luba antakse eelkontsessiooni andmisega (§ 11).

§ 6. Üldtarvitusliikude raudteede sihiajamise lubamisest kuulutab Teedeminister Riigi Teatajas üldiseks teadmiseks ning teatab Siseministerriumile ja Põllutöoministerriumile, kes sellest omalt poolt teatavad kohalikele asutistele.

§ 7. Sihiajajal on õigus riigi- ja eramaadel tööle asumisel olemasolevaid takistusi tarviduse järgi kõrvaldada, seda ka maaomaniku nõusolekut saamata. Seejuures on sihiajamise teostajad kohustatud hoiduma maapidajatele säärase kahjude tekitamisest, mis ei ole paratamatud nende ülesannete täitmisel.

Kui sihiajamisel on möödapääsematu tarvidus ette võtta suuremaid raiumisi aedades, parkides või hinnalistes metsades, siis võib raiumisele asuda ainult kokkuleppel omanikuga või tema volinikuga. Kui ei lähe korda saavutada kokkulepet, siis otsustab küsimuse Teedeminister.

§ 8. Tasu kahjude eest, mis tekitatud sihiajamisega, tehakse kokkuleppe mittesaavutamisel kindlaks ja tasutakse ettevõtja poolt tsiviilkohtu korras üldistel alustel.

Kahjutasunõuded tuleb esitada kohtule hiljemalt kuue kuu jooksul arvates kahju tekitamise ajast.

3. peatükk.

Üldtarvitusliikude raudteede ehitamine.

§ 9. Üldtarvitusliikude riigiraudteede ehitamine toimub sellekohase eriseaduse alusel Raudteevalitsuse korraldusel.

§ 10. Üldtarvitusliikude eraraudteede ehitamine toimub ehitaja ettevõttel sellekohase eriseaduse ja kontsessiooni põhikirja alusel, mis kokku loetakse kontsessiooniks. Kontsessiooni põhikiri antakse nimetatud eriseaduse lahutamatu osana. Kontsessioon antakse ainult kindlaksmääratud tähtsaja peale.

§ 11. Asutised või isikud, kes soovivad saada kontsessiooni üldtarvitusliku raudtee ehitamiseks, esitavad Teedeministrile palve loa saamiseks tarvikelikeks eeltöödeks ja esialgseks sihiajamiseks. Palves tähendatakse üldjoontes uue raudtee siht, alg- ja lõpp-punktid ning raudtee otstarve ja tähtsus üldsusele.

Eeltöödeks loaandmise (eelkontsessiooni) otsustab Vabariigi Valitsus Teedeministri ettepanekul.

§ 12. Pärast eeltööde lõppu esitab loasaaja Teedeministrile põhjendatud andmed raudtee üldkasulikkuse kohta, samuti majanduslikud kalkulasioonid ja raudtee skitsilise tehnilise projekti ühes ehituseelarvega ja ekspluatatsiooni tulude ning kulude eelarvetega.

§ 13. Pärast projekti läbivaatamist esitab Teedeminister projekti ühes lisadega Vabariigi Valitsusele kavandatava raudtee ehitamise küsimuse otsustamiseks ja edaspidise käigu andmiseks seadusandlikus korras.

Projekti kinnitab Teedeminister.

§ 14. Enne raudtee ehitamise palve läbivaatamist tuleb palujal Teedeministeeriumi arvele maksta Eesti Panka tagatissumma, mille suuruse määrab Teedeminister. Tagatissumma sissemaksmiseta palvele käiku ei anta.

Sissemakstud summa jääb palve läbivaatamisega ja otsustamisega seotud menetluskulude tasumise tagatiseks ja samuti tagatiseks, et raudtee ehitus teostatakse kontsessiooni tingimustel.

§ 15. Sissemakstud tagatissumma makstakse ettevõtjatele tagasi, maha arvutades sellest menetluskulusid Administratiivmenetluse seaduses ettenähtud ulatuses, kui kontsessiooni andmise küsimus otsustatakse eitavalt või kui ettevõtja loobub ettevõttest enne kontsessiooni andmist, samuti kui raudtee ehitamiseks vajalik põhikapital on moodustatud kontsessiooni põhikirjas ettenähtud ulatuses ja tähtjaks. Kui aga ettevõtja loobub ettevõttest pärast kontsessiooni andmist või kui põhikapital ei ole moodustatud kontsessiooni põhikirjas ettenähtud ulatuses ja tähtjaks, siis langeb tagatissumma ülejääk riigi kasuks.

§ 16. Raudtee ehitamiseks tarvilikkude maa-alade sundvõõrandamise õigus antakse § 9 ja 10 tähendatud eriseadusega.

Sama seadusega (kontsessiooni põhikirjaga) määratakse kindlaks ehitatava raudtee liik, selle ehitamise ja ekspluatatsiooni tähtsamad tehnilised tingimused, tööde alguse ja lõpu tähtajad, ettevõtte ülesanne, õigused ja kohused, põhikapitali suurus, selle moodustamise viis ja tähtaeg, ehitus- ja tegevuskapitali suurus ning tarvitamise kord, abikapitalid, riigi poolt antavate toetuste ja soodustuste määrad, raudtee riigile väljaostu või omandiks ülemineku tähtajad ja tingimused, ettevõtte juhtivad organid raudtee ehitamise ja ekspluatatsiooni ajal, riigi poolt teostatava järelevalve ulatus ning ettevõtte maksujõuetuse või korratuste tagajärjed.

Kontsessiooni üleandmine teisele ettevõttele, samuti raudtee üleviimine ühest liigist teise toimub kontsessiooni põhikirja muutmise või uue kontsessiooni andmise teel.

§ 17. Kui raudtee ehitamisel on tarvis ristelda maanteega või tänavaga, kanaliga, laevasõidu- või parvetusjõega, siis peab ülesõidukoha või silla ehituse küsimuses olema projektile juurde lisatud kokkulepe asutisega, kelle korralduses või järelevalvel on vastavad tänavad, kanalid või jõed. Kokkuleppe mittesaavutamisel otsustab küsimuse Teedeminister, ära kuulates vastavate poolte seisukohad.

§ 18. Kui ehitatav raudtee ristleb olemasoleva raudteega või ühendatakse rööpmeliselt viimasega, siis on uue tee ehitaja kohustatud enne töödele asumist kokku leppima vastava raudteeomanikuga viimase maade kasutamise, raudteega ristlemise, rööpmeliste ühenduste tegemise kohta jaamades, otseühenduste, ehitiste ja veereva koostise kasutamise kohta jne. Teedeminister kinnitab saavutatud kokkulepped ja lahendab vaidlused, mis neis küsimustes tekivad raudteeomaniku ja ehitaja vahel.

§ 19. Raudtee ehitamise algusest teatatakse kuulutuse teel 1 kuu enne algust üldiseks teadmiseks ja eraldi kohalikule linna-, valla- või alevivalitsusele.

Raudtee ehituseks vajaliku töörongide liiklemise algusest teatatakse kuulutuste teel vähemalt 2 nädalat ette ja hoiatatakse omavalitsuste kaudu kohalikke elanikke.

§ 20. Liiklemise, avamine uuel raudteel kui ka ajutine liiklemine ehituse ajal võib teostuda Teedeministri loal pärast tee ja selle veereva koostise hädaohutuse kindlakstegemist sellekohase ülevaatuse teel.

4. peatükk.

Erateede ehitamine.

§ 21. Asutised või isikud, kes vajavad raudteed või selle haru tööstuse sisemiseks transpordiabinõuks, tööstussaaduste ja kaupade veoks, samuti teenijate ja tööliste veoks, võivad teostada nende teede ehitust käesolevas peatükis ettenähtud korras.

§ 22. Eraharutee ehitamiseks on vajalik vastav luba sel juhul, kui harutee ehitatakse rööpmeliseks ühendamiseks üldtarvituseks avatud raudteega.

Loa annab üldtarvitusliku raudtee valitsus, kelle direktor kinnitab ka harutee projekti selles ulatuses, millises haruteel liikleb üldtarvitusliku raudtee veerev koostis.

Eraharutee liitumist üldtarvitusliku raudteega viimase peateel jaamade vahel lubab Teedeminister.

Ühe eraharutee liitumise teise haruteega, kui haruteede omanikud pole omavahel selleks kokku leppinud, otsustab Teedeminister.

§ 23. Eraharutee sihiajamiseks ei ole tarvis luba, kui ehitatava harutee omanik on kokku leppinud maade omanikkudega sihiajamise teostamiseks läbi nende maade. Kuid ettevõtja on kohustatud üks kuu enne sihiajamise algust sellest teatama Teedeministrile, kusjuures Teedeministril on õigus sihiajamist eriti põhjendatud juhtudel ära keelata. Ei järgne keeld ühe kuu jooksul peale teatamist, siis ei ole sihiajamiseks takistusi.

§ 24. Kui ei ole jõutud kokkuleppele (§ 23) või kui kavatsetava tee pikkuse pärast kokkulepe raskendatud või sihi teadmatuse tõttu võimatu, siis annab sihiajamise loa Teedeminister.

Sihiajamisloa saamise palvele lisatakse juurde maaomanikkude seletused tekitatud takistuste kohta, samuti andmed kavatsetava tee sihi ja põhjendused tee vajaduse kohta.

Sihiajamispalve puhul nõuab Teedeminister maaomanikkudelt seletust sihiajamiseks kokkuleppe mittesaavutamise põhjuste kohta. Maaomanikud on kohustatud esitama seletusi ühe kuu jooksul arvates nõudmise ärasaatmise päevast.

Seletuse andmata jätmine ei takista asja otsustamist.

§ 25. Harutee ehitamiseks loa andmisel (§ 22) Raudteevalitsus määrab kindlaks roobastees tarvitataivate materjalide lubatavad tüübid.

§ 26. Liiklemise avamine haruteel toimub Raudteevalitsuse direktori loal pärast tee ja selle veereva koostise hädaohutuse kindlakstegemist sellekohase ülevaatuse teel.

§ 27. Tööstuse ja ettevõtete raudteid, mida ei kavatseta ühendada ühegi teise raudteega, võib ehitada ja nende sihti võib ajada selle ministeeriumi

loal, kellele kuulub tööstuse või ettevõtte tegevuseks loa andmine või kelle järelevalve alla kuulub tööstuse või ettevõtte tegevus. Loa andmiseks kuulatakse ära Teedeministri seisukoht, misjuures sihiajamiseks loa andmisel vastava ministri poolt kohaldatakse vastavalt § 23 ja 24 ettenähtud korda.

§ 28. Kui käesolevas peatükis ettenähtud erateed ristlevad muude teedega, tuleb ristumis-, ülesõidu- ja ülekäigukohad ehitada vastavalt üldtarvituslikkudel raudteedel selle kohta kehtivatele üldistele nõuetele ja need teed peavad olema varustatud vastavate signaalidega ning tarbe korral tõketelega Teedeministri poolt kinnitatud määruste kohaselt.

§ 29. Eratee ehituse hädaohutuse ja sihiajamise ning ehituse läbi tekitatud kahjude eest vastutab teomanik.

§ 30. Eratee avamine üldtarvitamiseks toimub eriseaduse—kontsessiooni alusel.

5. peatükk.

Lõpp-eeskirjad.

§ 31. Käesolev seadus hakkab kehtima 1. jaanuaril 1938.

§ 32. Selle jõustumisega kaotavad kehtivuse:

1) Teedeseaduse (VSK XII k. 1 j. 1916 a. väljaanne) § 349, 350 ja 751—799;

2) Seadus 20. oktoobrist 1916 (VSKK art. 2364).

Tallinnas, 18. augustil 1937.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

O. Sternbeck

Teedeminister.

580. Vannutatud maamõõtjate töötasu normaaltaksid.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 18. augustil 1937.

Alus: Maamõõte seaduse § 12 (RT 27 — 1934).

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Vannutatud maamõõtja saab töötasu kirjaliku kokkuleppe järgi.

Kui tööandja ja vabakutselise vannutatud maamõõtja vahel puudub kirjalik kokkulepe töötasu suuruse kohta, võetakse tasusumma määramisel vaidluse korral aluseks alljärgnevad taksid. Taksides arvatakse töötasu mõiste alla tasusummad vannutatud maamõõtjale ja temast sõltuvaile isikuile nende kutsealase töö eest, vannutatud maamõõtja kantselei-, administratsiooni- ja postikulud, tehnilisteks töödeks vajalikkude tööriistade amortisatsioonikulud, samuti tööga seoses olevate joonestus- ja kantseleitarvete ning materjalide kulud.

§ 2. Taksides on arvestamata vannutatud maamõõtja tööriistade veokulud ja sõidukulud tema alalisest asukohast töökohta ja tagasi, samuti sõidukulud tööpiirkonnas ja öömaja-kulud töökohtadel, kui töökohad on kaugemal kui 5 km üksteisest või vannutatud maamõõtja alalisest asukohast või ööbimiskohast. Välistöö juures vajalikud kindlad piirimärgid, nende vedu ja välistööde töölisel antakse tööandja poolt, kui see pole määratud teisiti kirjaliku kokkuleppega.

§ 3. Eelmises (2.) paragrahvis tähendatud kulud loetakse kõrvalkuludeks. Tööliste palk ja muud kõrvalkulud, kui need on kandnud vannutatud maamõõtja, tasutakse tegelikkude kulude piirides, kusjuures tööliste palk ja korteriüür töökohal ei tohi ületada harilikult makstavaid tööliste tasunorme ja ühetoalise korteri üürihinda. Sõiduks kulutatud aja eest, kui see ületab kaheksa tundi, tasutakse 8 krooni öö-päeva kohta.

§ 4. Vannutatud maamõõtja tegevuse lõpetamise või katkestamise korral määratakse poolelijäänud tööde kohta teostamata tööde ulatus ja väärtus kokkuleppe puudumisel käesoleva normaaltaksi alusel komisjoni poolt, kelle esimeheks on Katastri ja Maakorralduse Osakonna esindaja ja liikmeteks asjaosalised vannutatud maamõõtjad või nende esindajad.

2. peatükk.

Tasud katastrimõõtmiste tööalal väljaspool linnu ja aleveid.

1. jagu.

Mõõtmine ja algplaani valmistamine.

§ 5. Katastrimõõtmiste teostamise eest välispiiride kindlakstegemisest kuni katastrimõõtmiste algplaani valmistamiseni plaanipaberil (incl.) arvatakse töötasuks:

Normaal-mõõtkava	Pindala ha-des	Tasusumma
1 : 2000	kuni 1 ha (incl.)	20 kr.
1 : 2000	1 kuni 5 ha „	20 kr. esimese ja 3 kr. iga järgneva ha või selle osa pealt
1 : 2000	5 „ 15 „ „	30 kr. 5 ha ja 2,50 kr. iga järgneva ha või selle osa pealt
1 : 4000	15 „ 50 „ „	55 kr. 15 ha ja 2 kr. iga järgneva ha või selle osa pealt
1 : 4000	50 „ 100 „ „	125 kr. 50 ha ja 1,50 kr. iga järgneva ha või selle osa pealt
1 : 4000	üle 100 ha	200 kr. 100 ha ja 1 kr. iga järgneva ha või selle osa pealt

Normaalmõõtkavast suuremas mõõtkavas valmistatava algplaani eest suureneb töötasu suurema töötäpsuse, plaanimaterjali ja tööhulga arvel 10% korrutatult mõõtkava suurenemise koefitsiendiga, näiteks 100 ha maa-ala mõõtkavas 1 : 500 algplaani valmistamine suurendab tasunormi 80%, andes tasusumma 200 kr. + 160 kr. Väiksemas mõõtkavas algplaani valmistamine vähendab vastavalt töötasu.

§ 6. Koosneb mõõdetav maa-ala mitmest lahusmaatükist või mitme kinnisvara koosseisu kuuluvaist maatükkidest, mille piiride osas on nõutavad tehnilised mõõtandmed, matemaatiliselt arvutatud pindalad ja üksikasjaline eksplikatsioon, lisatakse § 5 korras arvutatud töötasule juurde 5 kr. iga maatüki arvel.

§ 7. Puuduvad mõõdetava maa-ala piiril looduses nõuetekohased piirimärgid, lisatakse eespool arvutatud tasusummale juurde 1 kr. iga uue või ümberasetatud kindla piirimärgi või magistraalmärgi eest. Samuti tasutakse iga side- või diagonaalkäigupunkti kindla märgiga tähistamise eest.

§ 8. Loodusliku või täisehitatud piiri mõõtmiseks või kinnise piiri tähistamiseks, samuti mõõdetavate maatükkide omavaheliseks ja polügonomeetrilise võrguga sidumiseks vajalikkude abimõõtmiste ja lisaarvutuste eest tasutakse 2 kr. iga magistraal- või sidekäigu tähistamiseks vajaliku lisapunkti pealt.

§ 9. Ehitistealuse, õue, viljapuuaedade ja aiamaa mõõtmise ning nende kõlvikute üksikasjalise plaanistamise eest lisatakse eespool arvutatud tasusummale juurde 2 kr. iga eeltähendatud liiki kuuluva maa-ala ha pealt.

§ 10. Tekib piiride kindlakstegemisel asjaosaliste vahel tüli, mille lahendamine toimub kas vahekohtu eeskirjade, maakorraldusasutiste või kohtu kaudu, tasutakse vannutatud maamõõtjale piiritüli lahendamise kava valmistamiseks vajalikkude lisamõõtmiste ja muude toimetuste eest 5 kr. igalt vaidluse all olevalt piiripunktilt, kuid mitte vähem kui 20 kr. igalt piiritüli lahendamise kavalt.

2. jagu.

Algplaani alusel maa-alade jaotamine või maaomandite ümberpaigutamine.

§ 11. Maa-alade jaotamise või ümberpaigutamise kavade koostamiseks ettevõtetavate maade hindamise põhjal tekkinud maaklasside mõõtmise ja algplaanile kandmise töö eest tasutakse vannutatud maamõõtjale 50 senti iga hinnatud või ümberhinnatud ha pealt.

§ 12. Hindamise põhjal kinnisvarade omanikkude või asjaosaliste osaõiguste määramiseks vajalikkude maaväärtuse tabelite koostamise eest arvatakse töötasuks 1 kr. iga ha pealt.

§ 13. Maaüksuste projekteerimisarvutuste ja projekteeritud üksuste algplaanile märkimise eest tasutakse vannutatud maamõõtjale iga projekteeritud uue üksuse või ümberpaigutatava maaomandi üksuse pealt:

- 1) hindamise alusel koostatud maaväärtuse tabelite andmeil . . 10 kr.
- 2) hindamata maadel — pinnasuuruste põhjal 5 kr.

§ 14. Kavade loodusse kandmise, maaüksuste kindlate märkidega piiristamise, piiride lõpliku mõõtmise ja algplaanide mõõtmisandmetega täiendamise eest tasutakse 1 kr. iga korraldatava ha pealt, kui kõik 1. ja 2. jaos toodud tööd on täitnud sama töötäitja — vannutatud maamõõtja või tema abi. Vastasel korral arvutatakse tasusumma vastavalt 1. peatükis toodud normidele.

3. jagu.

Kinnisvaraüksuste maaplaanide valmistamine.

§ 15. Katastrimõõtmiste üldplaani või katastri kaardilehtede ja arvutuste tulemusil valmistatavate kinnisvaraüksuste maaplaanide esimeste eksemplaride eest algplaani mõõtkavas, kui see on 1 : 4000, arvatakse töötasu:

Pindala ha-des	T a s u s u m m a
kuni 5 ha (incl.)	4 kr.
5 ha kuni 15 ha „	4 kr. 5 ha ja 40 senti iga järgneva ha või selle osa pealt
15 „ „ 50 „ „	8 kr. 15 ha ja 20 senti iga järgneva ha või selle osa pealt
50 „ „ 100 „ „	15 kr. 50 ha ja 10 senti iga järgneva ha või selle osa pealt
üle 100 ha	20 kr. 100 ha ja 5 senti iga järgneva ha või selle osa pealt

Suuremas mõõtkavas valmistatava maaplaani tasusumma suureneb ning väiksemas mõõtkavas valmistatava maaplaani tasusumma väheneb vastavalt mõõtkava suurenemisele või vähenemisele 10% korrutatult mõõtkava suurenemise või vähenemise koefitsiendiga.

§ 16. Maaplaani esimese eksemplari valmistamise eest algplaani mõõtkavast erinevasse mõõtkavasse arvatakse § 15 põhjal arvutatud tasusummale juurde 20 senti iga ha pealt, kuid mitte vähem kui 3 kr. iga maaplaani pealt.

§ 17. Graafiliste maaplaanide I eksemplari valmistamise tasuks arvatakse 75% § 15 näidatud tasusummast.

§ 18. Olevate plaanide põhjal ainult piiri- või pinnasuurustest valmistatavate väljavõtete eest arvutatakse töötasusummaks:

- 1) graafilise joonestuse osas — 10 senti iga piiripunkti eest;
- 2) arvuliste mõõtmistandmete osas — 10 „ „ „ „
- 3) eksplikatsiooni osas — 20 „ „ maatüki „

kusjuures iga maaplaani (väljavõtte) tasu alammääraks on 1 kr.

§ 19. Teise ja järgmiste maaplaani eksemplaride, samuti kinnisvara mõõtmise algplaanist teisendite valmistamise tasuks arvatakse:

- 1) valmistamisel plaanipaberile — 100% § 15, 17 ja 18 tähendatud tasust;
- 2) „ vahalõuendile — 80% § 15, 17 ja 18 tähendatud tasust;
- 3) „ vahapaberile — 70% § 15, 17 ja 18 tähendatud tasust.

§ 20. Piiri- ja tunnistajate ülekuulamisprotokollidest piiride kindlakstegemisel, reguleerimisel või kontrollimisel koostatud aktidest, hindamisdokumentidest, väliraamatuist ja koordinaatide arvutamislehtedest ära kirjade valmistamise eest arvatakse tasu iga täie või pooliku lehekülje eest 80 senti ja

nende võrdlemise ja õigekstunnustamise eest iga täie või pooliku lehekülje eest 20 senti.

3. peatükk.

Tasud katastrimõõtmiste alal linnades ja alevites.

§ 21. Linnade või alevite administratiiv-piires asetsevate üksikute kinnisvarade või eraldi-olevate maatükkide katastrimõõtmise töö eest krundi mitte üle 25% täisehitamise korral, — kui tööd on tehtud mõõtmiste alusvõrgule tuginedes — piiride kindlakstegemisest kuni kinnisvara algplaani valmistamiseni (incl.) plaanipaberil, mõõtkavas 1 : 500, tasutakse:

Pinna suurus m ² ja ha-des	T a s u s u m m a
kuni 500 m ² (incl.)	25 kr.
500 m ² kuni 2500 m ² (incl.)	25 kr. esimese 500 m ² ja 5 kr. iga järgneva 500 m ² või selle osa pealt
2500 m ² kuni 5000 m ² (incl.)	45 kr. esimese 2500 m ² ja 2 kr. iga järgneva 500 m ² või selle osa pealt
0,5 ha kuni 5 ha (incl.)	55 kr. esimese 0,5 ha ja 3 kr. iga järgneva 0,1 ha või selle osa pealt
üle 5 ha	190 kr. esimese 5 ha ja 20 kr. iga järgneva 1 ha või selle osa pealt

Suuremas mõõtkavas valmistatavate maaplaanide eest suureneb tasusumma 10% korrutatult mõõtkava suurenemise koefitsiendiga. Väiksemate mõõtkavade puhul tasu vastavalt väheneb.

Kui krundi täisehituse protsent ületab 25% krundi pindalast, suureneb töötasu 20% igalt 5% täisehituse astmelt, mis on üle 25%.

§ 22. Toimub kinnisvara mõõtmine mõõtmise alusvõrgule tuginemata, vähenevad § 21 näidatud tasusummad 25%.

§ 23. Kui looduses piirikäänakud on teadmata, tasutakse nende määramiseks vajalikkude toimetuste arvel iga piirikäänaku pealt, mille asukoht ehitiste all, — 20 kr., mujal — 5 kr.

§ 24. Põllu- või metsamajanduslikult kasutatavate kinnisvarade mõõtmise töö linnades ja alevites tasutakse väljaspool linnu ja alevit kehtivate töötasutakside (2. peatükk) kohaselt.

§ 25. Kinnisvarade tükeldamisel maatükkideks tasutakse iga projekteeritud ja looduses piiristatud ning olevale algplaanile kantud uue maatüki pealt 20 kr.

§ 26. Kinnisvara maaplaanidest teisikute ja ära kirjade valmistamise tasu, kui krundi täisehituse protsent ei ületa 25%, arvatakse 2. peatüki 3. jaos ettenähtud normide kohaselt. Kui krundi täisehitatud maa-ala ületab 25%, lisatakse töötasule juurde 2 kr. iga täisehitatud 1 ha või selle osa arvel.

4. peatükk.

Tasud reljeefimõõtmise eest.

§ 27. Reljeefimõõtmisteks vajaliku kõrgusvõrgu loomise või selle tihendamise töö eest tasutakse 5 kr. iga asetatud reeperi või kõrgusmärgi pealt ja 5 kr. iga edasi-tagasi looditud reeperitevahelise joone km pealt.

§ 28. Reljeefimõõtmise töö eest ühes samakõrgusjoonte joonestamisega maaplaanile, olenevalt töö otstarbest ja maastikust, tasutakse, kui töö täpsus on kooskõlas mõõtkavaga, 1 ha pealt alljärgnevalt:

Mõõt	Maastiku kalle 0°—5°		Maastiku kalle üle 5°	
	Geomeetriline loodimine samakõrgusjoonte vahega		Tahumeetriline loodimine samakõrgusjoonte vahega	
	0,25 meetrit Tasu kr.	0,50 meetrit Tasu kr.	1 meetri Tasu kr.	2 meetrit Tasu kr.
1 : 500	6.—	4.—	3.—	—
1 : 1000	4.—	3.—	2.50	—
1 : 2000	2.—	1.50	1.25	1.—
1 : 4000	1.50	1.25	1.—	— .80
1 : 8000	1.25	1.—	— .80	— .60

Vahepealsetes mõõtkavades teostatav pinnaloodimine tasutakse eelolevas tabelis ettenähtud lähema mõõtkava normi järgi. Kui maastik on osaliselt kinnine, lisatakse taksis näidatud töötasu normile juurde 25%, kui maastik on täiesti kinnine, siis 50%.

§ 29. Pikiloodimise või kuni 100 m laiuse riba loodimise eest niveliiriga, maastikul kaldega kuni 5° ühes pikiprofiili valmistamisega, tasutakse mõõtkavas 1 : 500—1 : 1000 — 15 kr. km pealt ja mõõtkavas 1 : 2000—1 : 4000 — 10 kr. km pealt, millele arvutatakse juurde lisatasu 1 kr. iga põikprofili pealt ja ribaaluse pinna reljeefplaanilt § 28 ettenähtud takside kohaselt.

§ 30. On pinnakalle piki- või ribaloodimise töö juures kohati üle 5°, arvutatakse eelmises paragrahvis arvutatud töötasule vastavas osas juurde 25% kalde suuruse iga 5° astme arvel.

§ 31. Kuni 20 m laiuse veeäravoolu sāngi loodimise ja profiilide valmistamise eest tasutakse:

- 1) pikiprofiilid mõõdus 1 : 500—1 : 1000 20 kr. jooksva km pealt;
- 2) pikiprofiilid mõõdus 1 : 2000—1 : 4000 15 kr. jooksva km pealt;
- 3) iga põikprofili pealt 1 kr. iga 10 m kohta jõe laiusest;
- 4) looditud pindala eest reljeefplaani järgi § 28 kohaselt.

§ 32. Tasusumma alammääraks iga § 27—31 ettenähtud töövõtte eest on 25 kr.

5. peatükk.

Tasu üldmõõtmise eest.

§ 33. Üldmõõtmiste töötasuks arvutatakse katastrimõõtmiste töötasule (2. peat. 1. jagu ja 3. peat.) juurde pinnaloodimise (§ 28) tasust 50%.

6. peatükk.

Tasu nõuande ja ekspertiisi eest.

§ 34. Nõuande eest vannutatud maamõõtja asukohas, välja arvatud tööpakkumised, tasutakse 2 kr. iga nõuande pealt. Nõuanne, millele järgnes töötellimus, on tasuta. Nõuandega seoses olevad kõrvalkulud lisatakse nõuandetasule juurde tegelikkude kulude suuruses.

§ 35. Ekspertiisitasu arvutatakse igale eksperdile üaltoodud takside kohaselt, kusjuures ajakulu arvel, kui see käesolevates taksides pole ette nähtud, arvatakse tasu vähemalt 10 kr. ja iga tunni või selle osa eest, mis on üle 5 tunni, 2 kr.

7. peatükk.

Tasumaksmise kord.

§ 36. Töö tellimise juures makstakse vannutatud maamõõtjale töötasust vähemalt 10% ette, pärast välistööde teostamist 40% ja pärast tellitud plaanide või töö valmimist lõppkujul — lõppsumma. Tasu saab nõuda osalise töö eest ka tervikuna kätte enne töö äraandmist nende tööosade pealt, millele kohta taksides leiduvad vastavad normid, kui see osaline toimeetus on teostatud lõplikul kujul.

Kõrvalkulud tasub tööandja kohe pärast kuluarvete esitamist.

Tallinnas, 18. augustil 1937.

Peaminister K. Päts.

Põllutööminister N. Talts.

Riigisekretär K. Terras.

581. Maamõõte seaduse teostamise määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 20. augustil 1937.

Alus: Maamõõte seaduse (RT 27 — 1934) § 4, 5, 23 ja 27.

1. peatükk.

Plaanide arhiivi korraldamise ja maamõõtetööde kord linnades ja alevites.

§ 1. Linnade ja alevite täielikku või osalist üldmõõtmist teostavad vastavad omavalitsused oma piirkonnas käesolevas määruses ettenähtud korras ja alustel, tuges Põllutööministeeriumi poolt teostatud kolmnurga- ja kõrgusvõrgu tööde andmetele.

§ 2. Üksikute kinnisvarade mõõtmist linnades ja alevites maade kinnistamiseks või plaanide arhiivi korraldamiseks teostatakse linna või alevi mõõtmisvõrgu alusel. Linnades või alevites, kus puudub mõõtmisteks vajalik alusvõrk, määrab Põllutööministeerium vastava omavalitsuse ettepanekul üksikute mõõtmiste sidumiseks ajutise korra.

§ 3. Linnade ja alevite üldmõõtmisel rajatakse linna- või aleviomavalitsuse kulul polügonomeetiline võrk nii, et see läbistaks võimalikult kõik tänavad.

§ 4. Polügonomeetrilise võrgu punktid tähistatakse püsivate ja kergesti kättesaadavate märkidega.

§ 5. Kvartaalide nurgad, tänavate murdepunktid ja kinnisvarade piiripunktid tähistatakse käesoleva määruse § 9 või § 27—36 korras märkidega.

Enne kvartaali nurkade tähistamist teostatakse piiride kindlaksmääramine ja tarbe korral reguleerimine.

§ 6. Linna või alevi polügonomeetrilise võrgu mõõtmine ja tasandusarvutus toimub vastavalt Põllutööministri juhatuskirja nõuetele.

§ 7. Üldmõõtmise puhul linnades ja alevites teostatakse reljeefi mõõtmist, väljudes Põllutööministeeriumi poolt antud kõrgusvõrgu andmeist või nende puudumisel tingitud kõrgusest.

§ 8. Tehniline loodimine (§ 25) tähistatakse koha peal metallreeperitega, mis asetatakse kas ehitiste vundamentidesse või eriliselt selleks ehitatud betoonpostidesse. Tehnilise loodimise reepereid võib asendada polügonomeetriliste punktidega või kindlate kvartaalimärkidega.

§ 9. Kõigi linnas või alevis asetatavate märkide, nagu polügonomeetriliste punktide, polügonomeetrilise võrgu joontele asetatavate märkide, situatsioonikäigu punktide, kvartaalide nurkade, piirimärkide, tehnilise loodimise reeperite jne. kohta valmistatakse linna- või aleviomavalitsuse poolt kohalikkudele oludele vastavad kavad, mis esitatakse kinnitamiseks Põllutööministeeriumile.

§ 10. Teostatavate mõõtmiste normaaltäpsuse ja selle saavutamiseks vajalikud tööviisid määrab Põllutööminister tehnilises juhatuskirjas.

Põllutööministeerium on õigustatud järelevalvekorras mõõtmiste kestel või pärast tööde lõppu teostama tööde kontrollimist nii looduses kui ka kameraalselt.

§ 11. Plaanide arhiivis märgitakse vastavaile plaanidele katastriüksuste piirid linna või alevi vannutatud maamõõtja poolt ja kantakse omavalitsuse administratiivpiirkonna plaanide arhiivi registrisse katastriüksuse nimi ja nr., kinnistu nr., pinnasuurus ja omaniku nimi.

§ 12. Piire tõendavate plaanide kohta peetakse registrit või kartoteeki. Katastriplaanide jooksvaks käsitamiseks koostatakse üldkatastriplaanid, kuhu kantakse üksuste piirid.

Linna- ja aleviomavalitsused esitavad oma katastripidamise aluseks võetud üldkatastriplaanist teisiku Põllutööministeeriumile tema poolt määratud tähtjaks, kusjuures tähtaeg määratakse võimalikult kokkuleppel vastava omavalitsusega.

§ 13. Kui linna- või aleviomavalitsusel puudub katastriüksuste üldplaan või kui see on vananenud, peab linna- või aleviomavalitsus koostama plaani Põllutööministri poolt määratud tähtjaks. Kui oleva plaanimaterjali põhjal ei ole võimalik katastrinõuetele vastavat üldplaani koostada, võetakse linna- või aleviomavalitsuse korraldusel ette vajalikud üldmõõtmised käesoleva määruse § 1, 2 ja 3 ettenähtud korras.

§ 14. Plaanide arhiivis ja katastri pidamiseks määratud dokumentides tehakse selleks määratud vannutatud maamõõtja poolt sissekanded uute üksuste tekkimisel ja parandused vanades andmetes hiljemalt 2 nädala jooksul pärast plaanide registreerimist:

1) kui katastriüksuse piiride, pinnasuuruse või omaniku suhtes on toimunud muudatus;

2) kui katastri sissekannetes on avastatud viga.

§ 15. Plaanide arhiivi sissekannete aluseks võetakse:

1) vannutatud maamõõtja poolt registreerimiseks esitatud plaan ühes piiride kindlakstegemisel koostatud aktiga või jõustunud otsus selle juurde kuuluva plaaniga;

2) vastava asutise teadaandest või esitatud dokumentidest selguvad andmed maaomanikkude või õiguslike kasutajate kohta.

§ 16. Plaanide arhiiv, saanud vannutatud maamõõtjalt registreerimiseks esitatud dokumendid, selgitab:

1) kas kõik dokumendid on koostatud seaduste, määruste ja tehniliste juhendite nõuete kohaselt ja varustatud vajalikkude allkirjadega;

2) kas registreeritava üksuse piirid on kooskõlas katastriplaanidele määratud algüksuse või naabrusüksuste piiridega ning vannutatud maamõõtja poolt esitatud aktidega;

3) kas pole kaebusi vannutatud maamõõtja tegevuse peale registreeritava üksuse mõõtmise osas.

§ 17. Linna- ja alevivalitsused esitavad iga aasta hiljemalt 1. veebruariks Põllutööministeeriumile, viimase poolt määratud vormi kohaselt, teatise linna või alevi katastriregistrisse kantud üksuste arvu ja üldise pindala kohta seisuga sama aasta 1. jaanuaril.

2. peatükk.

Geodeetilise aluse tööde teostamise kord.

1. jagu.

Üldeeskirjad.

§ 18. Kõigile Põllutööministeeriumi poolt juhitavaile ja tehtavaile mõõtmistele aluse loomiseks, mõõtmisvigade tasandamiseks ja mõõtmistulemuste kartograafilisteks ülesanneteks ärakasutamiseks teostab Põllutööministeerium kolmnurgavõrgu ja sellega ühenduses olevaid polügonaal- ja kõrgusvõrgutoid.

§ 19. Kolmnurgavõrgu tööde ulatuse, teostamisaja ja -viisi kohta koostab Põllutööministeerium kava, kooskõlastades selle Sõjaministeeriumi, Rahvusvahelise Balti Geodeetilise Komisjoni ja teiste asutiste poolt teostatud ja teostatavate töödega.

§ 20. Kolmnurgavõrgu tööde teostamisel trigonomeetrilised ja polügonomeetrilised punktid kindlustatakse koha peal püsivate kahekordsete märkidega. Kõrgusvõrgu töödel asetatakse kindelpunktid vastavalt tööiseloomule ja vajadusele. Märkide ja kindelpunktide kuju ja asetamisviisid määrab Põllutööminister tehnilises juhatuskirjas. Maaomanikele tehakse allkirja vastu teatavaks asetatud märgid ja kindelpunktid.

2. jagu.

Trigonomeetriline võrk.

§ 21. Otstarbelt, mõõtmistäpsuselt ja ulatuselt jaguneb teostatav trigonomeetriline võrk üldiselt nelja järku:

- I järgu kolmnurga külje pikkused enamikus ületavad 20 km,
- II järgu — 10—20 km,
- III järgu — 6—10 km ja
- IV järgu — 3—6 km.

§ 22. I järgu trigonomeetrilise võrgu projekteerimine, teostamine ja tasandamine piirkondades, kus teostatakse rahvusvahelisi töid, toimub nende tööde tarvis kehtimapanud nõuete kohaselt. Muus osas teostatakse kolmnurgavõrgu töid Põllutööministri juhatuskirja kohaselt.

3. jagu.

Polügonomeetriline võrk.

§ 23. Polügonomeetriline võrk, mis tugeneb trigonomeetrilisele võrgule, jaotatakse kahte järku, kusjuures I järgu polügonomeetriline võrk koosneb käikudest, mis ühendavad trigonomeetrilise võrgu punkte kas vahenditult või sõlmpunktide kaudu, kuna II järgu polügonomeetrilise võrgu käigud ühendavad kas trigonomeetrilise võrgu punkte I järgu polügonomeetriliste punktidega või ainult I järgu polügonomeetrilisi punkte omavahel.

§ 24. Polügonomeetrilise võrgu kavapäraseks väljaarendamiseks jaotatakse riigi territoorium piirkondadeks.

Väljaspool linnu ja aleveid asetsevate üle 500 ha suuruste maa-alade detailmõõtmiste puhul piirkondades, kus kolmnurgavõrk teostatud, luuakse I ja II järgu polügonomeetriline võrk väljaspool üldist järjekorda kas mõõtmist teostava Põllutööministeeriumi asutise nõudmisel või vannutatud maa-mõõtja avaldusel.

4. jagu.

Kõrgusvõrk.

§ 25. Kõrgusvõrgu tööd liigitatakse ulatuse ja täpsuse suhtes järgmiselt:

1) kõrge täpsusega loodimine, — mis on aluseks loodimistöödele üle riigi ja teostatakse seoses naaberriikide vastavate töödega rahvusvaheliste nõuete kohaselt;

2) täpne loodimine — kõrgusvõrgu tihendamiseks, tugesdes kõrge täpsusega loodimisele;

3) tehniline loodimine — trigonomeetrilise ja polügonomeetrilise võrgu punktide kõrguse määramiseks ja topograafiliste või üldmõõtmiste aluseks, tugesdes täpse loodimise andmetele.

§ 26. Geodeetiliste tööde tulemused — trigonomeetrilise ja polügonomeetrilise võrgu punktide koordinaadid ja kõrgusvõrgu kindelpunktide kõrgused koondatakse kataloogidesse, mis hoitakse alal Põllutööministeeriumis ja avaldatakse perioodiliselt. Riigi- ja omavalitsusasutistele ja ametiisikuile antakse nende nõudel käsitamiseks ka avaldamata andmeid.

3. peatükk.

Piirimärgid.

§ 27. Kindlakstehtud piirihoonte nurkadele asetatakse üks järgmistest piirimärkidest:

1) 1 ha suuruste ja suuremate maaüksuste piiridele:

- a) vähemalt 150 kg raskune raudkivi tsentrimärgiga piirijoonte ristumise kohal. Kivi asetatakse kohale paikapidavalt, maapinnaga tasa. Tsentri märkimiseks raiutakse kivisse 2 sm sügavune tsilindriline 1,5 sm läbimõõduga auk ja sellest väljuv neljajaruline rist. Risti harud peavad olema vähemalt 7 sm pikad, 7 mm sügavad ja 10 mm laiad;
- b) metallist tsentrimärgiga vähemalt 50 kg raskune betoonpost;
- c) ühe m pikkune pealeraiutud ristiga rauatükk läbilõikepinnaga vähemalt 10 sm² või vähemalt 3 sm läbimõõduga, ühe m pikkune metalltoru, mis asetatakse maaga tasa;
- d) kui piirimärgi asukoha läheduses 3 km kaugusel p. a tähendatud raskuses raudkive ei leidu ja p. b ja c tähendatud märkide valmistamine on majanduslikult raskendatud, võib asetada ka vähemaid ristikive, kaaluga vähemalt 75 kg. Sel juhul tuleb põllumaas ristikivi ümbritseda väiksemate raud- või telliskividega ja rohumaadel — 75—100 sm raadiusega 25 sm sügava ja laia kraaviga;
- e) kui piirimärgi asukohale ei pääse 1 km kaugusele hobusega, võib ristikivi kaalu vähendada kuni 50 kg raskuseni. Sel juhul, kui maapind on sedavõrd soostunud või vesine, et piirimärgi maapinnale asetamisel see kattub veega või instrumendi stabiilne asetamine on võimatu, tehakse piirimärgi aluseks vähemalt 0,50 m kõrgune ja 0,70 m pealmise raadiusega tüvikoonusekujuline kupits. Kupitsa välisääred tuleb kindlustada mätastega või ümbritseda okstest punutud aiaga. Kupitsa alla maapinnale asetatakse vähemalt 30 kg raskune raudkivi ristiga või muu mittekõdunev ese tsentrimärgiga.

2) Alla 1 ha suuruste maatükkide eraldamisel iseseisvateks üksusteks võib tarvitada ristikive kaaluga mitte alla 50 kg, metallist tsentrimärgiga vähemalt 30 kg raskusi betoonposte, 70 sm pikkusi raudteeroopa tükke või samas pikkuses vähemalt 3 sm läbimõõduga metalltorusid.

Torukujulised piirimärgid kaetakse kiviga või asetatakse neisse ummistuse vältimiseks puust vai. Kui paekiht asetseb maapinna lähedal, siis raiutakse märgi jaoks tarviline pesa pae sisse ja kinnitatakse piirimärk pessa tsemendi või lubja abil.

Teedel ja platsidel, kus piirimärgid takistavad liiklemist või on karta nende hävimist, asetatakse need vähemalt 20 sm allapoole maapinda.

Piirimärkide kuju ja asetuseviisi kohta antakse joonestused Põllutöömistri tehnilises juhatuskirjas.

§ 28. Katastriregistrisse varem kantud maaüksuste senistele kivist, betoonist või metallist kindlatele piirimärkidele jäetakse alles piiride kindlakstegemise korral nende senine kuju, kui piirimärgil on püsiv tsentrimärk alal hoidunud ja piirimärk piiridokumentide andmestikul või piirimeeste tõendusel püsib maas endisel asukohal. Tsentrimärgi puudusel või selle nõrgalt esinemisel tuleb kividele ristid raiuda või need süvendada ja paigast nihkunud piirimärgid käesoleva määruse nõuete kohaselt uutega asendada. Piirimärkide ümbervahetamisel uued märgid asetatakse endisele kohale.

§ 29. Kui kindlakstehtud piir on sirgjooneline ja üle 750 m pikk, asetatakse piirijoonele tehnilises juhatuskirjas määratava täpsusega kindlad

piirimärgid nii, et vähemalt iga 500 m peale tuleks kindel piirimärk. Künklikul ja mägisel maal asetatakse kindlad piirimärgid nii lähestikku, et ühe juurde püstitatud kuni 5 m pikkuse tähise vähemalt 1 m pikkune osa teise märgi juurest oleks näha.

§ 30. On piiriks kiviaed, kindel vall, kraavidega klassitee kallas või muud sellesarnast, siis asetatakse kindlad piirimärgid ainult suurematele piirkäänakutele nii, et ühest märgist paistaks järgmine.

§ 31. Kui piirijoonte lõikepunkt või piirkäänakud asetsevad kraavis, ojas, jões, seisvas veekogus või ehitiste all, nii et piirinurkadele piirimärke ei saa asetada, tuleb kindlad piirimärgid panna lõikepunkti määravaile piirijoontele takistuse lähedusse ja siduda ligipääsematud piirijooned magistraalmärkidega.

§ 32. Magistraalmärkideks asetatakse § 27 kirjeldatud kindlad piirimärgid, kuid ristikividel raiutakse kõik ristiotsad kinni. Põllumaasse asetatakse magistraalmärgid 50 sm allapoole maapinda, rohumaadel — maapinnaga tasa.

§ 33. Kui maaüksuste vahepiir asetseb maanteel või teekaldal, asetatakse uued piiri- ja magistraalmärgid teeäärseriba joonele või paigutatakse ümber senised, kui neid endisse asekohta — tee sisse — ei saa jätta.

§ 34. Juhul, kui mõõdetud maatükk piirdub välisriigi piiriga, asetatakse kindlad piirimärgid riikidevahelise piiririba sisemisele joonele.

§ 35. Uutele maaüksustele juurdepääsuks rajatud teedel, samuti seniste teede laiuse või asukoha määramisel või muutmisel asetatakse teekäänakutele teemärgid. Teemärkidena tarvitatakse raudkive, betoon-, pae- kivi- või puuposte.

§ 36. Ajutised märgid asetatakse: 1) lapitalude piiridele, kui need on võetud korralduspiirkonda, 2) piiri otsimisel, samuti piiritülide juhul ühe poole näitamisel või vannutatud maamõõtja poolt määratud ja pooltele mittevastuvõetavate piiride märkimiseks ja 3) ühte maaüksusse liidetavate maatükkide vahepiiridele. Kui märki on vaja lühemaks ajaks, siis lüüakse 5 sm jämedune ja 0,50 m pikkune puuvai maaga tasa ja selle kõrvale teine vai vastava pealkirjaga või numbriga. Tarbe korral varustatakse ajutine märk kupitsaga. Ajutiseks piirimärgiks võib tarvitada ka raudkive sisseraiutud tsentriga.

4. peatükk.

Piiriakt.

§ 37. Piiride kindlakstegemisel töötäitja vannutatud maamõõtja või ta abi koostab akti, milles kirjeldatakse: 1) millal, kelle poolt ja missuguse üksuse mõõtmisel on akt koostatud; 2) maaüksuse omaniku ja piirimeeste nimed, kes piirile kutsutud; 3) kes neist ilmusid ja kelle osavõtul piir kindlaks tehtud; 4) missuguses osas on piiridel toimetatud piiride uuendamist, piiritamist või piiride reguleerimist; 5) missugused piirimärgid leidsid looduses ja missugused uued asetatud; 6) kas piir on aetud piirimärkide vahel sirgjoonelisena või on looduslik, ja missugune. Aktile kirjutavad alla töötäitja ja piirile ilmunud asjaosalised. Aktile peab peale vannutatud maamõõtja või tema abi alla kirjutama vähemalt mõõdetava maaüksuse omanik, ühis-

omandi puhul — kõik juuresviibinud kaasomanikud või nende volinik. Kui piirimehed on lahkunud piirilt enne akti koostamist või keelduvad aktile alla kirjutamast, tähendatakse see aktile akti koostaja poolt.

5. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 38. Käesoleva määruse jõustumisega kaotavad kehtivuse Maa- mõõtmise ja maakatastri plaanide valmistamise juhtnöörid (RT 102 — 1927 ja 64 — 1929).

Tallinnas, 20. augustil 1937.

Peaminister K. Päts.

Põllutööminister N. Talts.

Riigisekretär K. Terras.

582. Kutsehariduslikkude õppeasutiste klassijuhatajate ülesannete määrus.

A l u s : Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse (RT 53 — 1937 art. 470) § 64.

§ 1. Klassijuhataja koostab õppetöö alguseks klassijuhataja tegevuse alal töökava, kusjuures mitme klassikomplekti puhul klassijuhatajad koostavad töökava ühiselt. Koostatud töökava esitatakse õppenõukogule heakskiitmiseks ja avaldatakse pärast õppetegevuse lõppu koostatavas aruandes.

§ 2. Klassijuhataja tegevuse alal töökava koostamisel võetakse aluseks Haridusministeeriumi instruksioonid, määrused, korraldused, juhendid ja ringkirjad, pedagoogilised põhimõtted ja õppejõudude kogemused, kusjuures töökava kooskõlastatakse Haridusministeeriumi Kutseoskuse osakonna poolt avaldatava juhendiga õpilastele kooli korra alal.

§ 3. Klassijuhataja töökavas märgitakse ka klassijuhataja ja teiste õppejõudude kasvatuslikkude võtete ühtlustamise nõue, samuti ka ülesannete jaotus korra suhtes klassijuhataja ja teiste vastava klassi õppejõudude vahel, kui see ei ole nähtud ette kooli kodukorras.

§ 4. Kehtiv kooli tunnikava täiendatakse klassijuhataja tunniga klassijuhataja tegevusala tarvidusteks — üks nädalatund iga, õpilaste suhtes normaalarvulise õppeaasta ja täisajalise paralleelklassi (kõigi õppeainete suhtes) kohta, kusjuures osajalises koolis (tööstus-, majandus- ja kodundusõpilastekool, põllumajanduslik rahvakool) käesoleva määruse mõttes paralleelklasside arv, kui need olemas, samuti klassijuhataja tundide koguarv koolides, millele ei ole kohaldatav käesolev paragrahv, määratakse Haridusministeeriumi Kutseoskuse osakonna poolt kooli juhataja ettepanekul, mis esitatakse vastava koolivalitsuse kaudu.

§ 5. Klassijuhataja tund korraldatakse aja ja laadi suhtes koolijuhataja poolt antavatel juhenditel.

§ 6. Klassijuhataja tund arvestatakse ühe tasulise nädalatunnina ja nende arvestus teostub samuti kui õppetundidel.

§ 7. Koolis, kus osa õppetunde on kahekümnelise ja osa kahekümneviielise tunninormi juures, kuuluvad klassijuhataja tunnid kahekümneviielise tunninormi alla.

Tallinnas, 20. augustil 1937. Nr. 4284.

Haridusminister A. Jaakson.

Haridusministeeriumi Kutseoskuse osakonnä direktori as. Joh. Kiivet.

583. Tariifinõukogu otsus 13. augustist 1937 sadamamaksude tariifi nr. 141 selgitamiseks.

(Prot. nr. 431 p.p. 1 ja 2.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 106 — 1923) ja Sadamamaksude seaduse § 13 (RT 18 — 1931).

I.

Kui laev lahkub Tallinna sadamast, või mõnest muust sadamamaksude alla kuuluvast sadamast, tühjalt rannasõitu ja võtab laadungi peale niisugusest sadamast, kus sadamamakse ei võeta, siis maksustatakse see laev Tallinna sadamast väljasõidul sadamamaksude tariifi nr. 141 § 14 p. 3 järgi kui tühi laev.

II.

Laeva, mis tuleb sadamasse ainult orderi saamiseks, vaatamata sellele, kas laev saab orderi välissõiduks või rannasõiduks, sadamamaksude tariifi nr. 141 § 9 p. 7 alusel, ei tule maksustada.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

584. Tariifinõukogu otsus 13. augustist 1937 reisijate- ja pagasiveotariifi nr. 147 muutmise kohta.

(Prot. nr. 431 p. 4 ja 5.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 106 — 1923).

I.

Raudtee reisijate- ja pagasiveotariifis nr. 147 (RT 28 — 1935, muudet. RT 51 — 1936) § 9, § 12 p. 1 ja 4 ning § 16 p. 3 neljas lõige muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 9. Üleminek ühest klassist teise.

1. Reisijal on lubatud üle minna kõrgemast klassist alamasse piletit vahetamata.

2. Alamast klassist kõrgemasse klassi ülemineku puhul peab reisija enne üleminekut tasuma kas jaamas või rongis lisamaksu alltähendatud korras:

- a) üleminekul 3. klassist 2. klassi — üldtariifi veomaksu määrade järgi arvutatud 3. klassi poolpileti hinna suuruses;
- b) üleminekul 2. klassist 1. klassi — üldtariifi veomaksu määrade järgi arvutatud 2. klassi täispileti hinna suuruses ja
- c) üleminekul 3. klassist 1. klassi — lõigetes a ja b ettenähtud piletihindade summa suuruses. Täiendavaks sõidudokumendiks antakse vastavad piletid või kviitung.

Reisijad, kel on õigus sõita kõigis klassides poolpiletiga, maksavad kõrgemasse klassi üleminekul ülaltähendatud lisamaksu pooles suuruses, kusjuures maksu lõppsumma tehakse ülespoole ümmarguseks täie viie sendini. Reisijad, kel on õigus sõita poolpiletiga ainult 3. klassis, samuti ka grupid, maksavad ülaltähendatud lisamaksu täies suuruses.

Kõigil ülalloendatud juhtudel võetakse lisamaks nende jaamade vahelise tariifikauguse eest, kus reisija sõidab kõrgemas klassis.

Näide. Reisija, kel on 3. klassi pühapäevatäispilet Tallinn—Tartu, soovib tagasisõidul teesosal Tapa—Tallinn sõita 2. klassis, tuleb osta 3. klassi ühekordne poolpilet Tapa—Tallinn.

Näide. Sõjaväelane, kel on õigus kõigis klassides sõita 50% hinnaalandusega, läheb 3. kl. tähtjalise poolpiletiga üle 2. klassi teesosal Raasiku—Tallinn; tal tuleb tasuda lisamaksu 3. klassi poolpileti hinna pooles suuruses selle teosa eest, s.o. $35 : 2 = 17,5 = 20$ senti.

§ 12 p. 1 muudetakse abonement-poolpiletite hinnad ja pannakse maksuma järgmiselt:

Tallinn—Järve	90 senti
„ —Rahumäe	105 „
„ —Nõmme	120 „
„ —Hiiu	135 „
„ —Kivimäe	160 „
„ —Pääsküla	160 „

Sama paragrahvi p. 4 muudetakse ja pannakse maksuma järgmises reaktisioonis:

4. Abonement-poolpiletid (vorm 11) antakse välja lastele 5 kuni täis 10 aasta vanuseni, kui ka 50% hinnaalandusega sõitu õigustava tunnistuse, välja arvatud § 13 ettenähtud tunnistused, esitamisel.

Kui rongi revideerimisel leitakse abonement-poolpiletiga sõitmas isik, kes ei näita ette hinnaalandust õigustavat tunnistust, siis rongi revideeriv ametnik lööb läbi kaks abonement-poolpileti kupongi.

§ 16 p. 3 neljas lõige muudetakse ja pannakse maksuma järgmiselt:

Hilinemise puhul pühapäevapiletiga sõitja maksab üldtariifi veomaksu määrade järgi arvutatud edasi-tagasipileti ja pühapäevapileti hinnavaheeraha

tariifi 5. osas avaldatud hinnatabeli nr. 1 järgi ja lisamaksu 25 senti, kusjuures pühapäevapileti maksvuse aeg loetakse võrdseks üldtariifi veomaksu määrade järgi väljaantud edasi-tagasipileti maksvuse ajaga.

II.

Käesolev otsus on maksev 1. septembrist 1937.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.